

Co je dobré vědět, než začneme číst a překládat

- 1) Poučit se zevrubně o životě, díle a době autora (literární příručky, antologie (uvádí i zprávy antických autorů o našem autorovi), předmluvy, úvody a komentáře)
- 2) Pořídit si dobré, vlastní pokud možno komentované vydání
- 3) Poučit se o reáliích - např. jak se uváděly komedie, jak vypadala scéna, kolik stál lístek atp. (viz J. Šubrt: Římská literatura a Orbis pictus latinus, encyklopedie, literární příručky, komentáře)
- 4) pořídit si překlad, případně různá vydání
- 5) v případě Plauta - komentář nutný, zvláštnosti archaické latiny, metrika, stylistika – viz skripta Archaická latina.
- 6) Nezapomínat, že je to velká legrace, představit si, jak probíhá děj na jevišti - čtenář - režisér
- 7) nebát se použít takové výrazy, aby byl text vtipný i v češtině, respektive hlavně aby byl česky!

Vydání: teubnerská starší: vše latinsky, předmluva, dále ze kterých rukopisů vydaný text vychází, většinou také obsahuje diskusi o tom, který z rukopisů by mohl být nejbližší originálu -dochovaly se pozdější opisy, často o několik set let mladší než originál a opisovači či redaktoři často texty pozměňují); někdy mají poznámkový aparát, týkající se většinou různočtení a další textově kritické poznámky. Čteme-li poezii, nesmíme vynechat *Index metricus*, nebo *conspectus metrorum*, kde najdeme poučení o tom, který verš je jakým metrem, případně i metrická schémata. Dále může obsahovat velmi užitečné indexy - např.: *Index verborum et locutionum* se syntaktickými poznámkami, s poznámkami k rétorické výzdobě (figury a tropy a další poznámky k lexiku s vysvětlivkami k překladu), případně *Index nominum* - vlastní jména osob i zeměpisná;

teubnerská nová: viz Aulularia a Catullus - obšírný komentář, úvod textově kritický, rukopisy, obsah Aulularie, velmi obsáhlý komentář včetně jazykových zvláštností apod. viz!

školská vydání: 1) starší *Aulularia* obsahují většinou stručný úvod, ale mívají komentář, návody k překladu, výkladové poznámky týkající se reálií atp.; mívají *conspectus metrorum* se schémata meter, většinou jsou to však jen výběry zvl. u poezie tj. některé Catullovy básně se ve škole prostě nečetly; 2) **mladší** většinou zvlášť text, zvlášť komentář s reáliemi, výklady k figurám a tropům, vysloveně pro školské účely - většinou pro gymnázia v zemích, kde se učí latina -*Orbis Latinus*

edice BUR, Reclam, s překladem, dobrými úvody a věcným komentářem či poznámkovým aparátem, metry.